

—
Верховний
Суд

Аналіз стану
здійснення правосуддя
адміністративними судами
у 2022 році

Київ
2023

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

ЗМІСТ

1. Здійснення правосуддя місцевими адміністративними судами	3
1.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів місцевих адміністративних судів	3
1.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами	12
2. Здійснення правосуддя апеляційними адміністративними судами	18
2.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів апеляційних адміністративних судів	18
2.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами	23
3. Здійснення правосуддя Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду	28
3.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді	28
3.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої та апеляційної інстанцій	30
3.3. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом касаційної інстанції	35
4. Загальні показники розгляду адміністративних справ і матеріалів Великою Палатою Верховного Суду	42

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

1. Здійснення правосуддя місцевими адміністративними судами

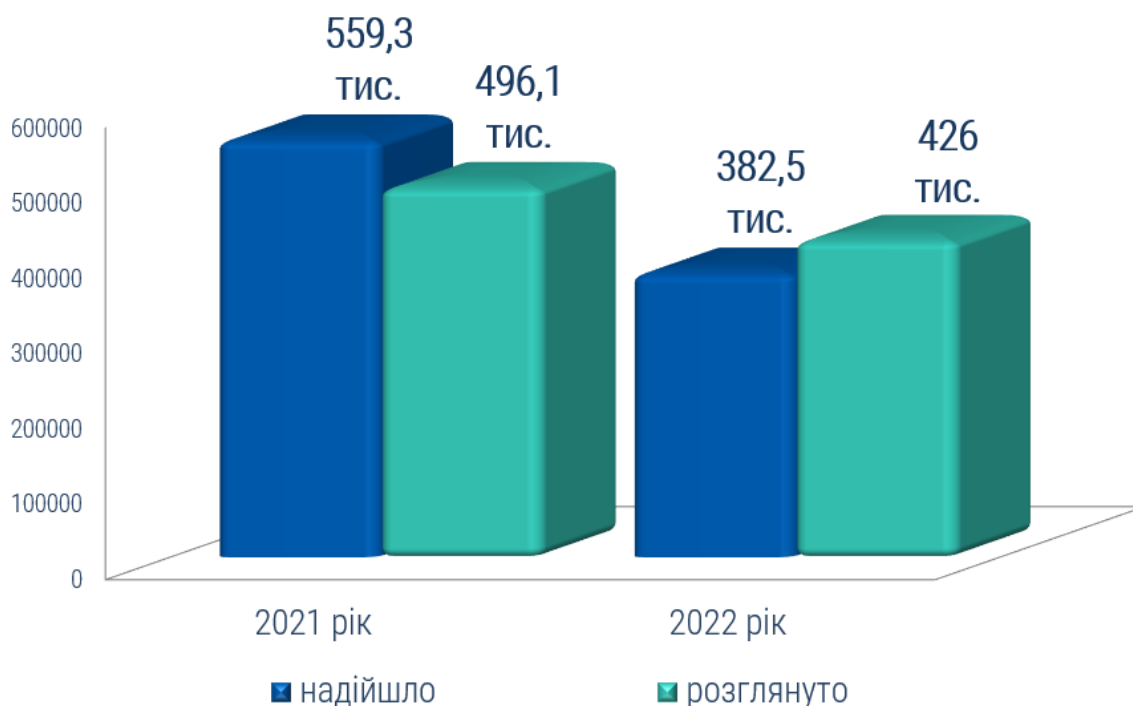
1.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів місцевих адміністративних судів

За даними статистичної звітності¹, упродовж 2022 року до місцевих адміністративних судів надійшли в кількості **382 527** одиниць позовні заяви, заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, заяви про забезпечення доказів, про забезпечення доказів позову до подання позовної заяви, про відновлення втраченого судового провадження, звернення, клопотання, подання, заяви, зокрема подані в порядку виконання судових рішень, судові доручення, заяви про відвід судді (далі – матеріали) проти 559 321 справи та матеріалів, що надійшли у 2021 році (-1,5 раза).

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами у 2021–2022 роках відображено на гістограмі 1.

Гістограма 1

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами у 2021–2022 роках

¹ Без урахування звітності місцевих загальних судів Луганської та Херсонської областей і Херсонського окружного адміністративного суду

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

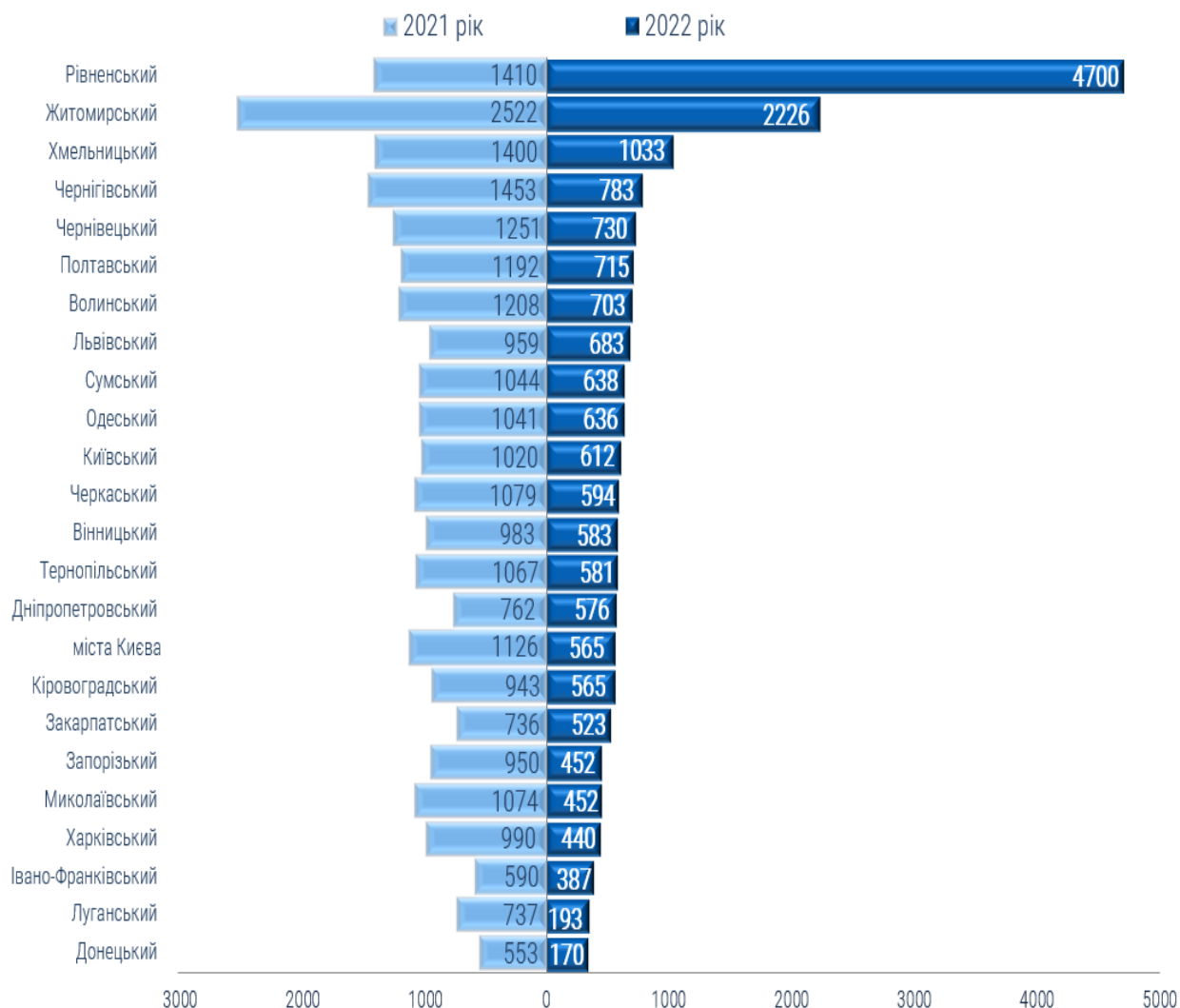
Показник надходження матеріалів до окружних адміністративних судів зменшився з 520 552 до **361 239** одиниць (-1,4 раза).

Середня кількість справ і матеріалів, що надійшли на розгляд у звітному періоді, у розрахунку на одного суддю окружного адміністративного суду становила **717** одиниць проти 1031 одиниці у 2021 році.

Однак, аналіз цього показника в розрізі окружних адміністративних судів показує значні відхилення від середнього показника, які наглядно можна побачити на гістограмі 2.

Гістограма 2

Середній показник надходження справ і матеріалів на розгляд одного судді окружного адміністративного суду у 2021–2022 роках

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Не дивлячись на загальне зменшення у звітному періоді (**-1,4 раза**) справ і матеріалів, що надійшли до окружних адміністративних судів, з **гістограми 2** вбачається **перевищення у 6,6 раза** показника середнього надходження справ і матеріалів в Рівненському окружному адміністративному суді (**4700**), який порівняно з 2021 роком **збільшився в 3 рази**.

Також значне середнє надходження справ і матеріалів у розрахунку на одного суддю спостерігається в Житомирському (**2226**) та Хмельницькому (**1033**) окружних адміністративних судах, що відповідно **у 3 і 1,4 раза більше** за середній показник. Порівняно з 2021 роком у звітному періоді показники цих судів **зменшилися у 1,1 і 1,3 раза** відповідно.

Найменший показник середнього надходження справ і матеріалів на розгляд до одного судді спостерігається в Донецькому (**170**) та Луганському (**193**) окружних адміністративних судах. Показники цих судів відповідно **у 4,2 та 3,7 раза менші** за середній показник. Порівняно з 2021 роком у звітному періоді показники цих судів **зменшилися у 3,2 і 3,8 раза** відповідно.

Серед матеріалів, що надійшли до місцевих адміністративних судів, домінують позовні заяви й адміністративні справи. Їх кількість становить **332 279** одиниць (**87 %**). У 2021 році їх кількість становила 496 153 одиниці (89 %). З них до окружних адміністративних судів надійшло **313 258** позовних заяв і справ (**87 %**) проти 461 837 (93 %).

У досліджуваному періоді обсяг позовних заяв та адміністративних справ, що підлягав розподілу за категоріями адміністративних справ, становив **332 279** одиниць. Це – позовні заяви, подані безпосередньо суб'єктами звернення до судів, і ті, які надійшли до судів після відкриття провадження. Превалювання цього показника в структурі дозволяє виявити основні тенденції надходження позовних заяв і справ у розрізі категорій.

Для аналізу цих даних звернемося до **гістограми 3**.

Показники надходження позовних заяв і справ до місцевих адміністративних судів за категоріями у 2021–2022 роках

Аналіз показників надходження позовних заяв та адміністративних справ за категоріями показав, що **71 %** справ, які надійшли до місцевих адміністративних судів, становили справи зі спорів, що виникають у соціальній сфері. У 2021 році частка таких справ становила 64 %. Позовні заяви і справи, що стосувалися податкової сфери, і становили **8 %** проти 9 % позовних заяв і справ у 2021 році. Питома вага позовних заяв і справ, пов'язаних з публічною службою, становила **7 %** (8 % – у 2021 році) та позовних заяв і справ щодо забезпечення громадського порядку, національної безпеки та оборони України – **6 %** проти 7 % у 2021 році.

Питома вага позовних заяв і справ інших категорій коливалася в межах **2 %**.

Серед загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли до судів (**382 527**), після позовних заяв та адміністративних справ другим за чисельністю видом звернень до місцевих адміністративних судів є заяви, подання, клопотання, подані в порядку виконання судових рішень. У 2022 році подано **36 326 (9 %)** заяв проти 52 114 (9 %) таких заяв у 2021 році. З них до окружних адміністративних судів надійшло **35 174**, або **10 %** таких документів, проти 49 216 (9 %) у 2021 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Крім цього, до місцевих адміністративних судів надійшло **675** заяв про забезпечення доказів, про забезпечення позову до подання позовної заяви та про відновлення втраченого судового провадження проти 1485 одиниць у 2021 році. В окружних адміністративних судах цей показник становив **590** заяв, у 2021 році – 1409.

Серед загальної кількості звернень, що надійшли до місцевих адміністративних судів, у 2022 році частина інших матеріалів була невеликою та становила:

345 заяв про відвід судді проти 667 заяв. З них **305** заяв надійшло до окружних адміністративних судів проти 582 заяв у 2021 році;

330 заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами проти 611 заяв у 2021 році. З них **309** заяв надійшло до окружних адміністративних судів проти 544 заяв у 2021 році;

37 судових доручень проти 182 доручень у 2021 році. В окружних адміністративних судах цей показник становив **5** одиниць, у 2021 році – 27.

З урахуванням нерозглянутих справ і матеріалів на початок звітної періоду на розгляді місцевих адміністративних судів перебувало **553 654** справи та матеріали проти 684 030 одиниць у 2021 році. З них **523 042** справи та матеріали, предметно підсудних окружним адміністративним судам, проти 635 664 одиниць у 2021 році.

Отже, у звітному періоді кількість справ і матеріалів, що перебувала на розгляді місцевих адміністративних судів, **зменшилася в 1,2 рази** порівняно з 2021 роком.

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітний період, у розрахунку на одного суддю окружного адміністративного суду становила **1038** одиниць проти 1259 одиниць у 2021 році.

Упродовж звітної періоду місцеві адміністративні суди розглянули **425 955** справ і матеріалів, або **77 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 496 093 (73 %) справ і матеріалів у 2021 році. З них окружні адміністративні суди розглянули **403 571** справу та матеріали (**77 %**) проти 459 354 (72 %).

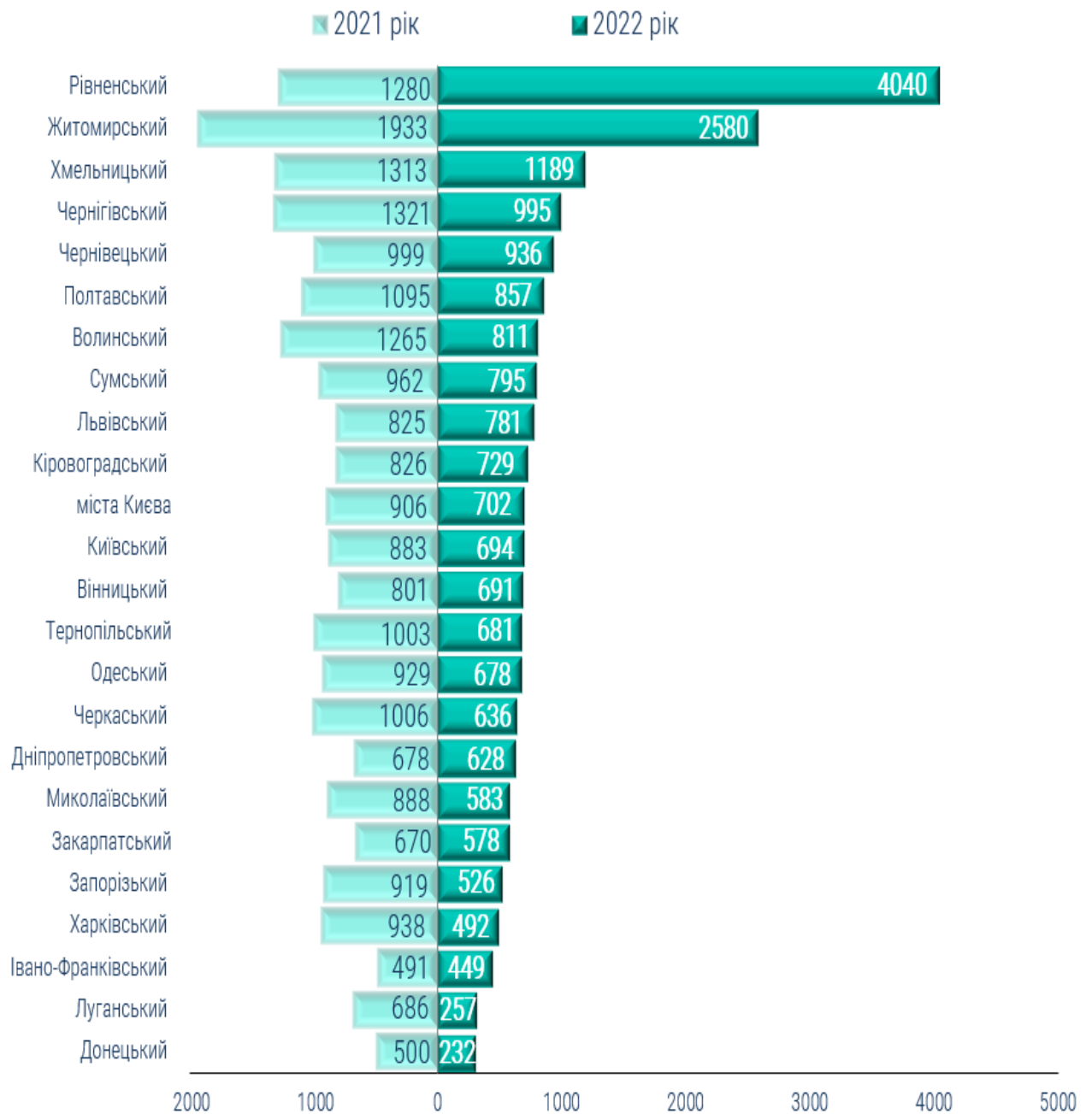
Середня кількість розглянутих справ і матеріалів одним суддею окружного адміністративного суду становила **801** одиницю проти 910 одиниць у 2021 році.

Аналіз середніх показників розгляду справ і матеріалів у розрізі окружних адміністративних судів показує, що такий показник є найбільшим у судах із найбільшим середнім показником їх надходження.

Наглядно це можна побачити на **гістограмі 4**.

Гістограма 4

Середній показник розгляду справ і матеріалів одним суддею окружного адміністративного суду у 2021–2022 роках

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

У звітному періоді на розгляд однієї справи суддя окружного адміністративного суду в середньому витрачав **112** днів, у 2021 році – 78 днів.

Одним з об'єктивних показників, який дає можливість оцінити, наскільки успішно суд працює над розглядом справ, є показник відсотка розгляду справ, методика розрахунку якого затверджена рішенням Ради суддів України від 02 квітня 2015 року № 28 відповідно до Системи оцінювання роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи (СОРС).

Оцінювання судів у цій частині здійснюється за такими критеріями:

- 84 % і нижче – тривожний показник;
- 85–95 % – насторожуючий показник;
- 96–102 % – нейтральний показник;
- 103 % і більше – передова практика.

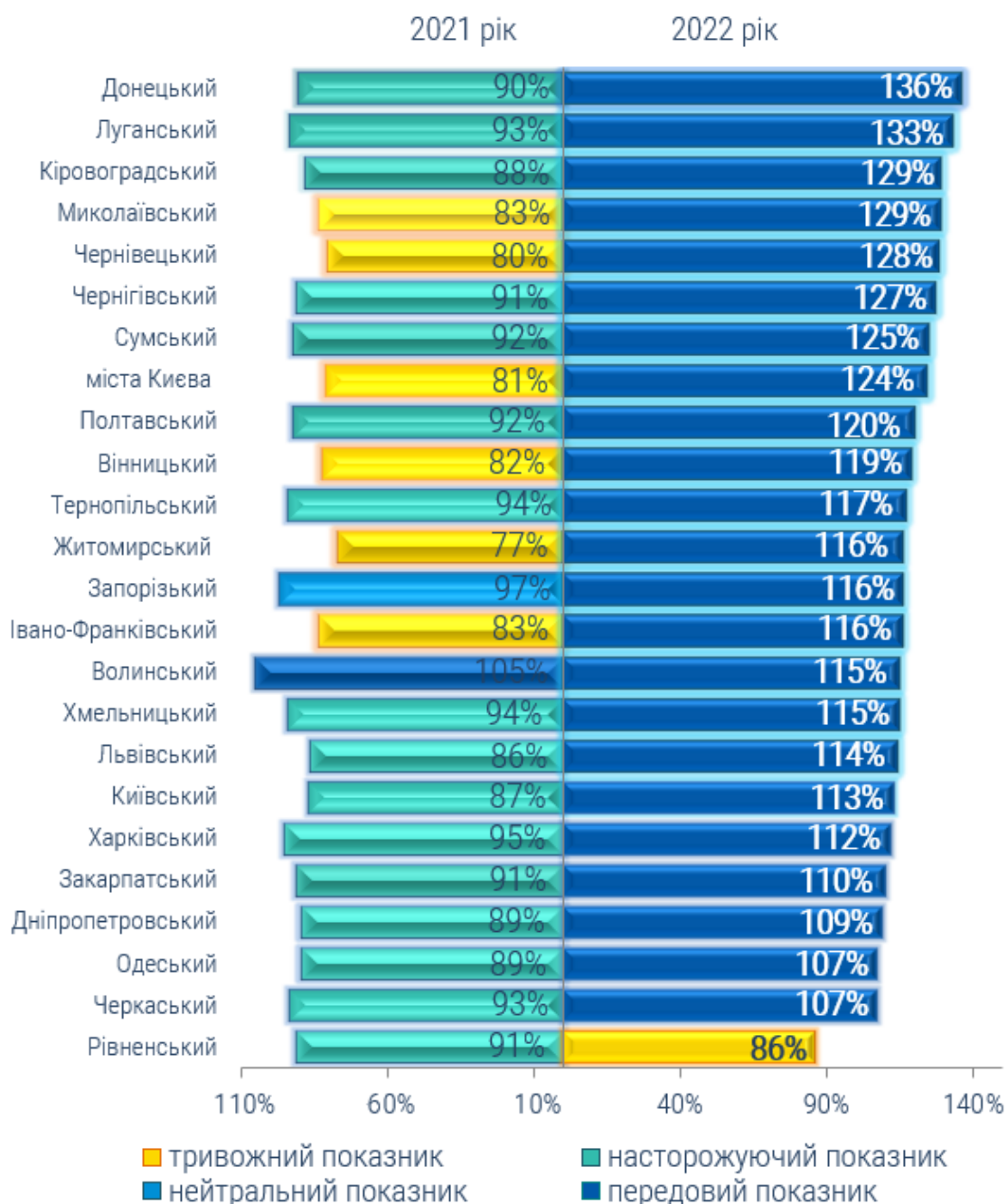
Рекомендованим стандартом цього показника є рівень 96–103 %, тобто від нижчого нейтрального значення до початкових значень передової практики.

У 2022 році порівняно з 2021 роком показник відсотка розгляду справ покращився та відповідає передовому рівню – **112 %**. У 2021 році цей показник був насторожуючим і відповідав 88 %. Позитивні динамічні зміни цього показника вказують на те, що у звітному періоді судами докладалися зусилля щодо розгляду справ і матеріалів, які надійшли в попередніх звітних періодах.

Цей показник у розрізі окружних адміністративних судів наведено на гістограмі 5.

Гістограма 5

Відсоток розгляду справ окружними адміністративними судами у 2021–2022 роках

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Станом на 1 січня 2023 року в місцевих адміністративних судах не розглянуто **127 699 (23 %)** справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 187 937, або 27 %, у 2021 році.

Станом на 1 січня 2023 року в окружних адміністративних судах залишилися неvirішеними **119 471** справа та матеріали (**23 %**) проти 176 310, або 28 %, у 2021 році.

На кінець звітного періоду в місцевих адміністративних судах зі **111 059** нерозглянутих справ відкладено розгляд у **2294 (2 %)** справах проти 4859, або 3 %, у 2021 році. У загальній кількості справ, в яких розгляд відкладено, **305** справ перебуває в провадженні з тривалістю розгляду понад шість місяців, **433** справи – понад один рік і **198** справ – понад два роки. У 2021 році ці показники становили відповідно 563, 228 і 324 справи.

Зі **105 778** справ, не розглянутих у 2022 році окружними адміністративними судами, відкладено розгляд **1063 (1 %)** справ. У 2021 році зі 151 497 справ відкладено розгляд у 2750 (2 %) справах, що вказує на **зменшення на 1 %** цього показника у звітному періоді. З них **115** справ перебувають у провадженні з тривалістю понад шість місяців, **223** справи – понад один рік і **73** справи – понад два роки. У 2021 році в цих судах 314 справ перебували в провадженні понад шість місяців, 133 – понад один рік і 65 – понад два роки.

Також станом на 1 січня 2023 року не знайшли вирішення:

173 заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, або **31 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 237 заяв, або 26 %, у 2021 році;

3844 клопотання, подання, заяви, подання у порядку виконання судових рішень, або **10 %** матеріалів, що перебували на розгляді, проти 3470 (6 %) одиниць у 2021 році;

28 заяв про забезпечення доказів, про забезпечення позову до подання позовної заяви та про відновлення втраченого судового провадження, або **4 %**. У 2021 році не розглянуто 35 таких матеріалів, або 2 %;

1 судове доручення проти 1 – у 2021 році;

4 заяви про відвід судді проти 5 одиниць у 2021 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

1.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами

Як уже було зазначено, у 2022 році загальна кількість розглянутих місцевими адміністративними судами справ і матеріалів становила **425 955** одиниць проти 496 093 одиниць у 2021 році.

Відносний показник розглянутих справ і матеріалів, у яких вимоги заявників задоволено, у звітному періоді порівняно з 2021 роком **збільшився на 8 %** і становив **79 %** загальної кількості розглянутих справ і матеріалів (**334 488**) проти 71 % (352 298) у 2021 році.

Упродовж звітнього періоду окружні адміністративні суди розглянули **403 571** справу та матеріали проти 459 354 одиниць у 2021 році. При **зменшенні на 12 %** абсолютного показника розглянутих справ і матеріалів відносний показник справ і матеріалів, у яких вимоги заявників задоволено, порівняно з 2021 роком **збільшився на 8 %** і становив **80 % (323 206)** проти 72 % (332 563).

Характеризуючи показники розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами, детально зупинимось на результатах розгляду позовних заяв і справ.

У 2022 році місцеві адміністративні суди розглянули **388 838** позовних заяв і справ. У 2021 році цей показник становив 441 825 одиниць. Водночас окружні адміністративні суди розглянули **367 722** позовних заяв та справи проти 408 715 одиниць.

За даними статистичної звітності, у 2022 році місцеві адміністративні суди повернули **34 528** позовних заяв, або **9 %** розглянутих позовних заяв і справ, що **на 3 % менше**, ніж у 2021 році (51 292, або 12 %). Також суди відмовили у відкритті провадження щодо **2538 (1 %)** позовних заяв проти 4079 (1 %) заяв, залишено без розгляду **184** заяви проти 413.

Отже, упродовж звітнього періоду суди визнали неприйнятними **10 %** матеріалів проти 13 % матеріалів у 2021 році.

Показники розгляду місцевими адміністративними судами позовних заяв і адміністративних справ за категоріями у 2022 році відображено на **гістограмі 6**.

Гістограма 6

Показники розгляду місцевими адміністративними судами позовних заяв і справ за категоріями у 2022 році

Кількість справ, розглянутих місцевими адміністративними судами у 2022 році, становить **348 386** одиниць проти 380 714 одиниць у 2021 році. З них із задоволенням позову розглянуто **311 721** справу, або **89 %** розглянутих справ. Цей показник у 2021 році становив 323 166 одиниць, або 85 %.

Наведені показники свідчать, що при меншій кількості розглянутих місцевими адміністративними судами справ по суті частка справ, у яких позовні вимоги задоволено, **збільшилася на 4 %**.

Результати розгляду місцевими адміністративними судами адміністративних справ за категоріями у 2020–2021 роках відображено в **таблиці 1**.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Таблиця 1

Результати розгляду місцевими адміністративними судами адміністративних справ за категоріями у 2021–2022 роках

Категорія справи	Розглянуто справ		Розглянуто справ із задоволенням позовних вимог		Частина розглянутих справ із задоволенням позовних вимог у загальній кількості розглянутих справ		
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	Динаміка
Розглянуто справ усіх категорій, з них	380 714	348 386	323 166	311 721	85%	89%	4%
щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	10 783	5267	6184	3030	57%	58%	1%
щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів	7116	3696	3996	2059	56%	56%	0%
що виникають з відносин публічної служби	29 831	19 481	23 164	15 255	78%	78%	0%
з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	10 411	7201	6982	4980	67%	69%	2%
з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування	11 583	8179	7661	5718	66%	70%	4%
з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	36 792	27 673	29 031	22 877	79%	83%	4%
з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	247 215	257 926	228 287	246 067	92%	95%	3%
щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	24 732	17 646	16 605	11 006	67%	62%	-5%
інші справи	2251	1317	1256	729	56%	55%	-1%

З аналізу наведених даних убачається, що у 2022 році найбільша частина справ, у яких позовні вимоги задоволено, припадає на справи соціальної сфери – **246 067**, або **95 %** розглянутих справ цієї категорії, що **на 3 % більше**, ніж у 2021 році (228 287, або 92 %).

Також велика кількість розглянутих справ, у яких задоволено позовні вимоги, припадає на справи податкової сфери та справи, що виникають з відносин публічної служби, і становить відповідно **83** і **78 %**. У звітному періоді частка справ податкової сфери, у яких позовні вимоги задоволено, порівняно з 2021 роком, **збільшилася на 4%**, водночас відсоток задоволених позовів у справах, що виникають з відносин публічної служби, залишився на рівні 2021 року.

Відсоток задоволених позовів у справах з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування та з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики становив відповідно **70** і **69 %**. У 2021 році відсоток задоволених позовів у таких справах був меншим і становив **66** і **67 %** відповідно.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

У справах щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України частка задоволених позовів становила **62 %**, що **на 5 % менше**, ніж у 2021 році.

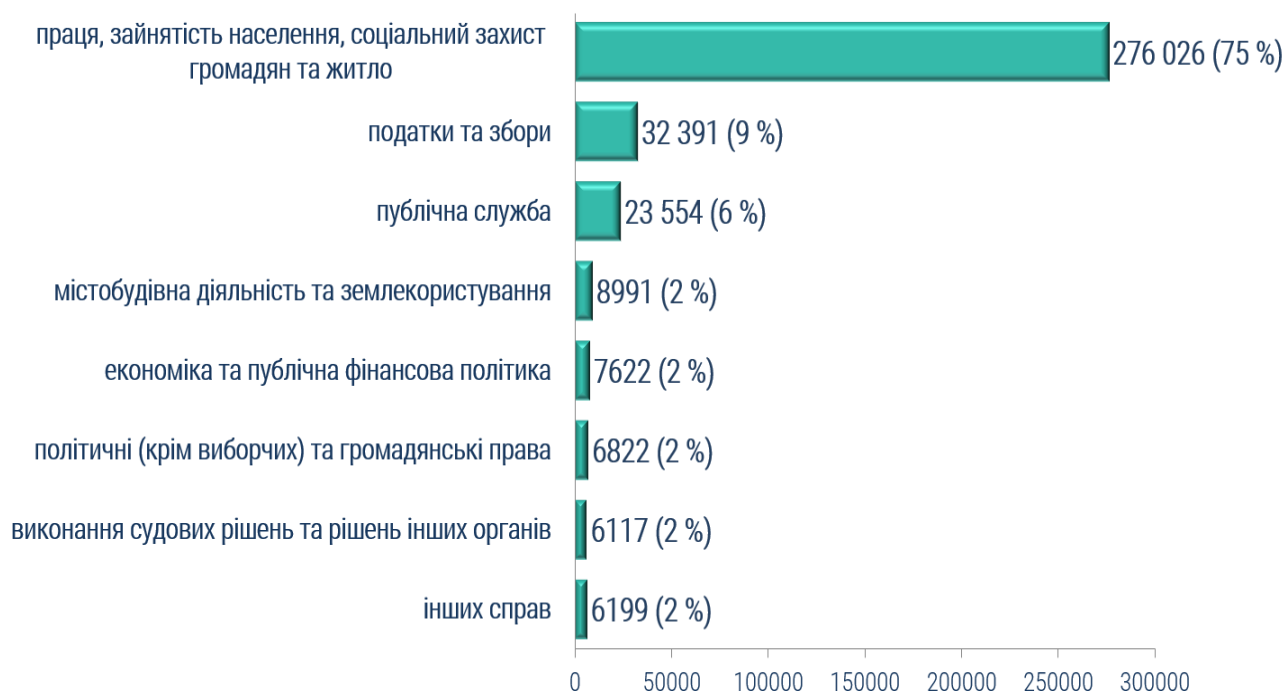
У звітному періоді, як і у 2021 році, найменша частка справ, у яких позовні вимоги було задоволено, спостерігалася у справах щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав та щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів та становила відповідно **58** і **56 %** відповідно.

Із загальної кількості розглянутих окружними адміністративними судами позовних заяв і справ (**367 722**) повернуто **31 320** позовних заяв (**9 %**), що **на 2 % менше**, ніж у 2021 році (45 762, або 11 %), відмовлено у відкритті провадження щодо **2325 (1 %)** заяв проти 3715 (1 %) заяв і **127** заяв залишено без розгляду проти 296 заяв у 2021 році.

Показники розгляду окружними адміністративними судами позовних заяв і справ за категоріями адміністративних справ у 2022 році подано на **гістограмі 7**.

Гістограма 7

Показники розгляду окружними адміністративними судами позовних заяв і справ за категоріями у 2022 році

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Як показують дані **гістограми 7**, у звітному періоді окружні адміністративні суди найбільше розглянули позовних заяв і справ у соціальній сфері (**276 026**). Їх питома вага у загальній кількості розглянутих позовних заяв і справ становила **75 %**, що **на 8 % більше**, ніж у 2021 році (275 124, або 67 %). Частка розглянутих позовних заяв і справ податкової сфери та зі спорів, що виникають з відносин публічної служби, становила **9 і 6 %**. У 2021 році частка таких справ становила відповідно 10 і 8 %.

Відсоток розглянутих позовних заяв і справ інших категорій не перевищував **2 %**.

Окружні адміністративні суди розглянули **332 628** справ, що **на 7 % менше**, ніж у 2021 році (356 602). З них із задоволенням позову розглянуто **301 378** справ, або **91 %** розглянутих справ. У 2021 році цей показник становив 305 896 (86 %) одиниць.

Результати розгляду окружними адміністративними судами справ за категоріями у 2021–2022 роках відображено в **таблиці 2**.

Таблиця 2

Показники розгляду окружними адміністративними судами адміністративних справ за категоріями у 2022 році

Категорія справи	Розглянуто справ		Розглянуто справ із задоволенням позовних вимог		Частина розглянутих справ із задоволенням позовних вимог у загальній кількості розглянутих справ		
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	Динаміка
Розглянуто справ усіх категорій, з них	356 602	332 628	305 896	301 378	86%	91%	5%
щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	9256	4998	4873	2862	53%	57%	4%
щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів	6738	3530	3714	1955	55%	55%	0%
що виникають з відносин публічної служби	29 808	19 476	23 153	15 254	78%	78%	0%
з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	9619	6544	6420	4484	67%	69%	2%
з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування	10 817	7807	7192	5494	66%	70%	4%
з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	36 667	27 581	28 943	22 819	79%	83%	4%
з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	246 996	257 728	228 198	246 016	92%	95%	3%
щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	4960	3883	2496	1919	50%	49%	-1%
інші справи	1741	1081	907	575	52%	53%	1%

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Упродовж звітнього періоду місцеві адміністративні суди розглянули **14 930** справ з фіксуванням судового процесу технічними засобами проти 30 082 справ у 2021 році. З них **11 149** справ розглянули окружні адміністративні суди проти 22 991 справи.

У звітньому періоді місцеві адміністративні суди проводили судові засідання в режимі відеоконференції під час розгляду **2262** справ проти 2873 справ у 2021 році. З них окружні адміністративні суди розглянули **1865** справ проти 2275 одиниць у 2021 році.

У звітньому періоді **62 %** справ і матеріалів (**263 419**) місцеві адміністративні суди розглянули у строк, що не перевищив трьох місяців. Строк розгляду **34 % (145 492)** справ і матеріалів перевищив три місяці. Відсоток справ і матеріалів, у яких термін розгляду перевищив один рік, становив **3 % (13 047)**. Відсоток справ і матеріалів, розгляд яких тривав понад два роки та понад три роки в сукупності, становив **1 %**, або **2595** та **1402** справи та матеріали відповідно. У 2021 році розгляд **70 % (349 640)** справ і матеріалів не перевищив три місяці, **26 % (127 383)** – перевищив три місяці, **3 % (15 362)** – перевищив один рік, **1 %** – перевищив два та три роки (**2291** та **1417** справ і матеріалів відповідно).

У звітньому періоді порівняно з 2021 роком спостерігається **збільшення на 8 %** кількості справ і матеріалів, строк розгляду яких перевищив три місяці, та відповідне **зменшення на 8 %** кількості справ і матеріалів, розгляд яких не перевищив три місяці.

У термін, що не перевищив трьох місяців, окружні адміністративні суди розглянули **62 %** справ і матеріалів (**249 789**), у **34 % (138 151)** справ і матеріалів провадження тривало понад три місяці, у **3 % (12 086)** – понад один рік. У строк понад два та понад три роки розглянуто **2368** та **1177** справ і матеріалів відповідно, що в сукупності становить **1 %**. У 2021 році розгляд **71 % (324 034)** справ і матеріалів не перевищив три місяці, **26 % (118 666)** – перевищив три місяці, **3 % (13 836)** – перевищив один рік, **1822** та **996** справ і матеріалів розглянуто у строк понад два та понад три роки відповідно.

Аналіз розгляду інших видів справ і матеріалів свідчить про таке.

Місцеві адміністративні суди розглянули **381** заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, або **69 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 688 (74 %) заяв у 2021 році. З них задоволено **60** заяв, або **16 %** розглянутих заяв, проти 58 заяв (8 %).

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Також розглянуто **35 675** клопотань, подань, заяв, поданих у порядку виконання судових рішень, або **90 %** цих документів, що перебували на розгляді, проти 51 149 (94 %). З них задоволено **22 126 (62 %)** заяв проти 29 442 (58 %) одиниць у 2021 році.

Упродовж 2022 року місцеві адміністративні суди розглянули **674** заяви про забезпечення доказів, забезпечення позову до подання позовної заяви та заяви про відновлення втраченого судового провадження, або **96 %** цих документів, що перебували на розгляді, з яких задоволено **153 (23 %)** розглянутих заяви. У 2021 році суди розглянули 1488 заяв, або 98 %, з яких задоволено 268, або 18 % розглянутих заяв.

Крім цього, місцеві адміністративні суди в період, за який здійснюється аналіз, розглянули **37** судових доручень проти 190 доручень у 2021 році. З них виконано **21** судові доручення, або **57 %** загальної кількості розглянутих доручень. У 2021 році виконано 133 (70 %) доручення.

У 2022 році також розглянуто **345** заяв про відвід судді проти 663 заяв у 2021 році. З них задоволено **53** заяви (**15 %**) проти 14 (2 %) одиниць у 2021 році.

2. Здійснення правосуддя апеляційними адміністративними судами

2.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів апеляційних адміністративних судів

У 2022 році до апеляційних адміністративних судів надійшли **98 341²** справа та матеріали проти 142 854 одиниць у 2021 році (**-1,5 раза**).

Серед цих справ і матеріалів переважають справи за апеляційними скаргами. У звітному періоді їх кількість становила **97 807** справ проти 141 840 одиниць у 2021 році. Серед інших матеріалів, що надійшли до апеляційних адміністративних судів, – **50** справ і позовних заяв, **97** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, **177** заяв у порядку виконання судових рішень, **121** заява про відвід судді та **89** матеріалів про визначення підсудності.

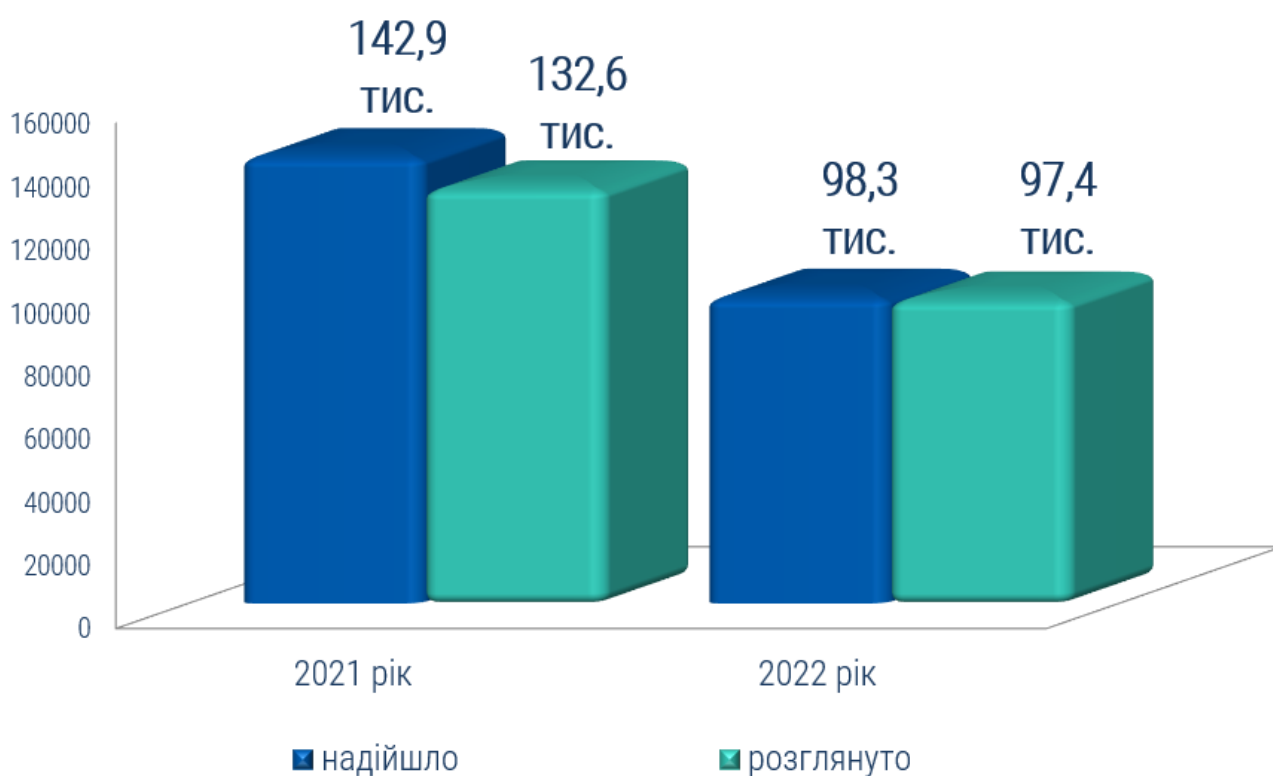
²Довідково: у 2021 році надійшло 68 позовних заяв і справ, 141 840 справ за апеляційними скаргами, 157 заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, 299 заяв у порядку виконання судових рішень, 270 заяв про відвід судді та 220 матеріалів про визначення підсудності.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами у 2021–2022 роках відображено на гістограмі 8.

Гістограма 8

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами у 2021–2022 роках

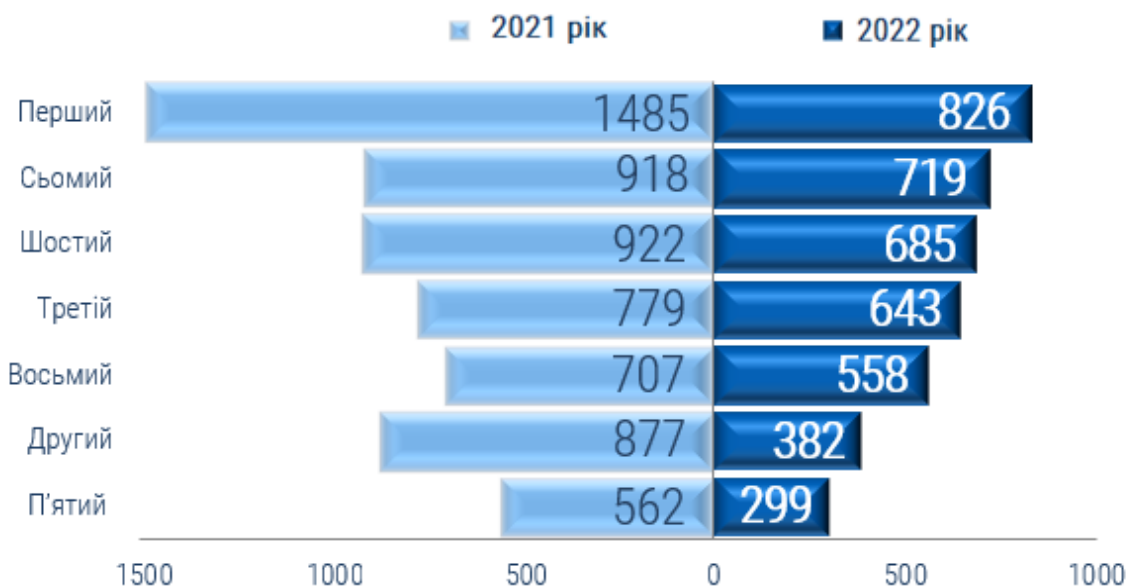
Наведені в гістограмі 8 дані свідчать про зменшення кількості справ і матеріалів, що надійшли та розглянуті апеляційними адміністративними судами, порівняно з 2021 роком.

Середня кількість справ і матеріалів, що надійшли на розгляд у звітному періоді, у розрахунку на одного суддю апеляційного адміністративного суду становила 565 одиниць проти 821 одиниці у 2021 році.

Цей показник у розрізі апеляційних адміністративних судів можна побачити на гістограмі 9.

Гістограма 9

Середній показник надходження справ і матеріалів на розгляд одного судді апеляційного адміністративного суду у 2021–2022 роках

З аналізу **гістограми 9** вбачається зменшення порівняно з 2021 роком показника середнього надходження справ і матеріалів на розгляд одного судді всіх апеляційних адміністративних судів.

Найбільший середній показник надходження справ і матеріалів у звітному періоді, як і у 2021 році, був у Першому апеляційному адміністративному суді (**826**), який в **1,5 раза більший** за середній та в **1,8 раза менший**, ніж у 2021 році. Ситуація в цьому суді є складною тривалий час, адже останні роки судочинство в Першому апеляційному адміністративному суді здійснювали 8 суддів, хоча штатна чисельність становить 21 одиницю.

Найменший показник середнього надходження справ і матеріалів на розгляд до одного судді спостерігається в П'ятому (**299**) та Другому (**382**) апеляційних адміністративних судах. Показники цих судів відповідно у **1,9 та 1,5 раза менші** за середній показник. Порівняно з 2021 роком у звітному періоді показники цих судів **зменшилися у 1,9 і 2,3 раза** відповідно.

З урахуванням справ і матеріалів, що залишилися нерозглянутими у попередньому періоді, на розгляді апеляційних адміністративних судів перебувало **129 926** справ і матеріалів проти 164 469 справ і матеріалів у 2021 році (**-1,3 раза**).

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітному періоді, у розрахунку на одного суддю апеляційного адміністративного суду становила **747** одиниць проти 945 одиниць у 2021 році.

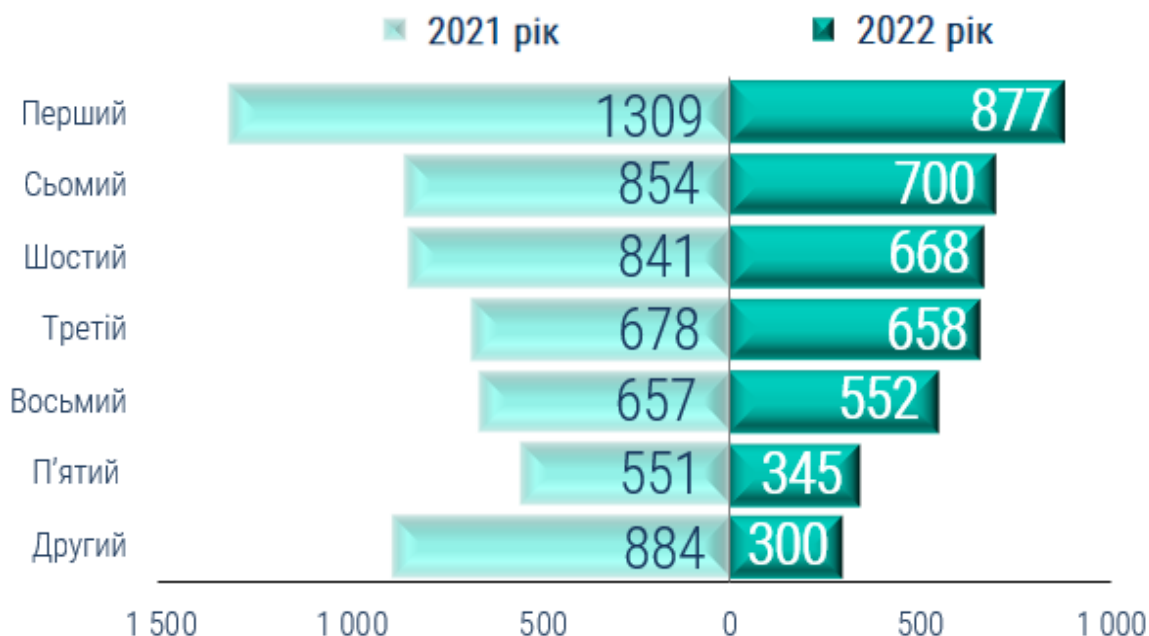
У звітному періоді апеляційні адміністративні суди розглянули **97 439** справ і матеріалів проти 132 640 справ і матеріалів у 2021 році (**-1,4 раза**), або **75 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді (81 % - у 2021 році).

Середній показник ухвалених судових рішень одним суддею апеляційного адміністративного суду зменшився з 762 одиниць у 2021 році до **560** одиниць у 2022 році.

Середні показники розгляду справ і матеріалів у розрізі апеляційних адміністративних судів указані на **гістограмі 10**.

Гістограма 10

Середній показник розгляду справ і матеріалів одним суддею окружного адміністративного суду у 2021–2022 роках

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

У 2022 році на розгляд однієї справи суддя апеляційного адміністративного суду в середньому витрачав **78** днів проти 61 дня у 2021 році.

У 2022 році показник відсотка розгляду справ апеляційних адміністративних судів був нейтральний і становив **99 %**. У 2021 році цей показник був насторожуючим і становив 93 %.

Цей показник у розрізі апеляційних адміністративних судів наведено на гістограмі 11.

Гістограма 11

Відсоток розгляду справ апеляційними адміністративними судами у 2021–2022 роках

На кінець звітного періоду **32 487** справ і матеріалів, або **25 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді в апеляційних адміністративних судах, не знайшли свого вирішення. У 2021 році цей показник становив 31 829 справ і матеріалів, або 19 %.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

2.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами

Як уже було зазначено, у 2022 році апеляційні адміністративні суди розглянули **97 439** справ і матеріалів. У **14 202** справах і матеріалах, або **15 %** розглянутих справ і матеріалів, що на 2 % менше, ніж у 2021 році (22 453, або 17%).

Серед цих справ і матеріалів переважають справи за апеляційними скаргами. У звітному періоді апеляційні адміністративні суди розглянули **96 873** справи та матеріали, або **75 %** загальної кількості справ за апеляційними скаргами, що перебували на розгляді проти 131 660, або 81 % у 2021 році. Із них повернули **34 635** апеляційних скарг, або **36 %** розглянутих апеляційних скарг і справ, проти 51 011 (39 %) одиниць у 2021 році, відмовили у відкритті провадження щодо **10 315** одиниць (**11 %**) проти 8770 (7 %) одиниць у 2021 році та **8** апеляційних скарг залишено без розгляду проти 31 скарги – у 2021 році.

Отже, упродовж 2022 року, як і в 2021 році, апеляційні адміністративні суди визнали неприйнятними **46 %** апеляційних скарг.

Упродовж звітної періоду апеляційні адміністративні суди розглянули **51 915** справ, що на **28 % менше** порівняно з 2021 роком (71 848). У **51 659** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень проти 71 282 рішень у 2021 році. З них у **13 961** справі, або **27 %** справ, рішення судів першої інстанції змінено чи скасовано та в **37 698 (73 %)** справах рішення судів першої інстанції залишено без змін. У 2021 році судові рішення змінено чи скасовано в 21 939 (31 %) справах і в 49 343 (69 %) справах судові рішення залишено без змін. У **256** справах ухвалено інші рішення проти 566 рішень у 2021 році.

Показники перегляду апеляційними адміністративними судами судових рішень судів першої інстанції у 2022 році відображено на **діаграмі 1**.

Діаграма 1

Показники перегляду апеляційними адміністративними судами рішень судів першої інстанції у 2022 році

Аналіз даних за видами оскаржуваного рішення показує, що апеляційні адміністративні суди переглянули **45 662** рішення (постанови) місцевих адміністративних судів, або **88 %** загальної кількості переглянутих судових рішень, проти 62 096 (87%) та **5997** ухвал (**12 %**) проти 9186 (13 %) одиниць у 2021 році.

За результатами апеляційного перегляду рішень (постанов):

34 317 рішень (постанов), або **75 %** загальної кількості переглянутих рішень (постанов), залишено без змін. Порівняно з 2021 роком цей показник **збільшився на 4 %** (43 898 рішень (постанов), або 71 %);

11 345 рішень (постанов), або **25 %**, змінено чи скасовано. У 2021 році цей показник становив 18 198 рішень (постанов), або 29 %.

За наслідками скасування рішень (постанов) в апеляційному порядку (9789) **9060** одиниць, або **93 %** загальної кількості таких рішень (постанов), скасовано з ухваленням нового рішення проти 14 039 (90 %) у 2021 році. Також скасовано **433** рішення (постанови) (**4 %**) із залишенням позовної заяви без розгляду (1155, або 7 %, – у 2021 році) та **284 (3 %)** – із закриттям провадження у справі (441, або 3 % – у 2021 році). З направленням справи для розгляду до іншого суду першої інстанції за встановленою підсудністю скасовано **12** рішень (постанов) проти 19 одиниць – у 2021 році. Отже, у 2022 році порівняно з 2021 роком **на 3 % збільшилася** частка справ, у яких скасовано рішення (постанови) з ухваленням

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

нового рішення, та відповідно на **3 % зменшилася** частка справ, у яких скасовано рішення (постанови) із залишенням позовної заяви без розгляду. Відсоток справ, у яких рішення (постанови) скасовано, а провадження у справі закрито, залишився на рівня 2021 року.

Показники перегляду апеляційними адміністративними судами рішень (постанов) за категоріями адміністративних справ у 2021–2022 роках подано в таблиці 3.

Таблиця 3

Показники перегляду апеляційними адміністративними судами рішень (постанов) за категоріями адміністративних справ у 2021–2022 роках

Категорія справи	Кількість судових рішень (постанов), переглянутих в апеляційному порядку		Кількість судових рішень (постанов), які скасовано чи змінено		Частина судових рішень (постанов), які скасовано чи змінено в апеляційному порядку, у загальній кількості переглянутих		
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	Динаміка
Переглянуто рішень (постанов) у справах, з них	62 096	45 662	18 198	11 345	29%	25%	-4%
щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	1888	1150	520	318	28%	28%	0%
щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів	2278	1061	678	305	30%	29%	-1%
що виникають з відносин публічної служби	11 691	8786	4027	2556	34%	29%	-5%
з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	4349	3417	968	689	22%	20%	-2%
з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування	2638	2077	887	630	34%	30%	-4%
з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	14 289	10 233	2471	1592	17%	16%	-1%
з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	19 591	15 054	6815	3962	35%	26%	-9%
щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	4542	3379	1520	1112	33%	33%	0%
інші справи	830	505	312	181	38%	36%	-2%

Дані таблиці 3 показують, що у звітному періоді апеляційні адміністративні суди найбільше переглянули рішень (постанов) у справах соціальної сфери – **15 054**, або **33 %** загальної кількості переглянутих рішень (постанов), проти 19 591 (32 %) у 2021 році. Відносний показник змінених чи скасованих рішень (постанов) у 2022 році **зменшився** порівняно з 2021 роком із 35 до **26 % (3962)**.

Також у структурі переглянутих рішень (постанов) велику частину становлять рішення (постанови) у податкових справах. У звітному періоді їх кількість становила **10 233 (22 %)** одиниці проти 14 289 (23 %) у 2021 році. Відносний показник змінених чи скасованих рішень (постанов) становив **16 %** проти 17 % у 2021 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Частка переглянутих у звітному періоді рішень (постанов) у справах, що виникають з відносин публічної служби, порівняно з 2021 роком не змінилася та становила **19 %** (8786). Відсоток змінених чи скасованих рішень (постанов) у 2022 році **зменшився** порівняно з 2021 роком із 34 до **29 %** (2556).

Відсоток переглянутих рішень (постанов) у справах з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування у 2022 році порівняно з 2021 роком **збільшився на 1 %** та становив **4 %** у загальній кількості переглянутих рішень (постанов). Водночас частка скасованих рішень (постанов) у цих справах **зменшилася** з 34 до **30 %**.

За результатами перегляду ухвал місцевих адміністративних судів:

3381 ухвала, або **56 %** загальної кількості переглянутих ухвал, залишено без змін проти 5445 (59 %) одиниць у 2021 році;

2616 ухвал, або **44 %** загальної кількості переглянутих ухвал, змінено чи скасовано проти 3741 (42 %) одиниці у 2021 році.

За наслідками скасування ухвал в апеляційному порядку (**2509**) **1840** одиниць, або **73 %** загальної кількості таких ухвал, скасовано з направленням справи для продовження розгляду проти 2601 (72 %) у 2021 році. Також скасовано **652** ухвали (**26 %**) з постановленням нової ухвали (968, або 27 % – у 2021 році), **4** – із закриттям провадження у справі (10 – у 2021 році) та **3** ухвали скасовано із залишенням позовної заяви без розгляду (2 – у 2021 році). Отже, у 2022 році порівняно з 2021 роком **на 1 % збільшилася** частка справ, у яких скасовано ухвали, а справи направлено для продовження розгляду, та відповідно **на 1 % зменшилася** частка справ, у яких скасовано ухвали з постановленням нової ухвали.

Упродовж 2022 року апеляційні адміністративні суди розглянули **6721** справу із фіксуванням судового процесу технічними засобами проти 15 888 справ у 2021 році, **42 167** – у порядку письмового провадження проти 46 165 одиниць і **2103** одиниці у режимі відеоконференції проти 3356 справ у 2021 році.

У звітному періоді **55 %** справ і матеріалів (**53 674**) апеляційні адміністративні суди розглянули в термін, який не перевищив трьох місяців, **що на 26 % менше** відносного показника 2021 року (81 %, або 107 398). Водночас у звітному періоді порівняно з 2021 роком кількість справ і матеріалів, розглянутих у термін, що перевищив три місяці, **збільшилася на 26 %** та становила **44 %** (**42 903**) проти 18 % (24 424). Тривалість розгляду **718** справ перевищила один рік, **77** справ – два роки і **67** справ – три роки. У 2021 році у строк понад один, понад два та понад три роки розглянуто відповідно 655, 158 і 5 справ.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Також упродовж 2022 року на розгляді апеляційних адміністративних судів перебувало **59** позовних заяв і справ (79 – у 2021 році). За результатами розгляду **3** позовних заяви повернуто, **2** – залишено без розгляду та розглянуто **24** адміністративних справи. В **1** справі закрито провадження та **21** справу розглянуто по суті, з них у **17** справах позовні вимоги задоволено.

На кінець звітного періоду не розглянуто **12** позовних заяв і справ проти 9 одиниць у 2021 році.

У досліджуваному періоді до апеляційних адміністративних судів надійшло **97** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами проти 157 заяв у 2021 році. З урахуванням кількості заяв, не розглянутих на початок року, на розгляді суддів перебувала **161** заява проти 309 заяв у 2021 році. Розглянуто **101** заяву, або **63 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 243 заяв, або 79 %, у 2021 році.

На кінець звітного періоду не розглянуто **60** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, або **37 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 66 заяв, або 21 %, у 2021 році.

У 2022 році на розгляд апеляційних адміністративних судів надійшло **177** заяв у порядку виконання судових рішень проти 299 одиниць у 2021 році. З урахуванням заяв, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді суддів перебувало **242** заяви проти 361 заяв у 2021 році. З них розглянуто **185** заяв, або **76 %** заяв, що перебували на розгляді, з яких **58 (31 %)** заяв задоволено. У 2021 році розглянуто 294 заяви (81 %), з яких задоволено 94 (32 %) заяви.

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **57** заяв або **24 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 67 одиниць (19 %) у 2021 році.

У 2022 році апеляційні адміністративні суди розглянули **121** заяву про відвід судді, з яких **2** заяви задоволено. У 2021 році апеляційні адміністративні суди розглянули 270 заяв, з яких 5 заяв задоволено.

Також упродовж звітного періоду на розгляді апеляційних адміністративних судів перебувало **89** матеріалів про визначення підсудності проти 222 одиниць у 2021 році. Із них розглянуто **85** матеріалів проти 220 – у 2021 році.

На кінець звітного періоду не розглянуто **4** матеріали.

3. Здійснення правосуддя Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду

3.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді

У 2022 році до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **38 147³** справ і матеріалів. У 2021 році цей показник становив 49 511 одиниць (-1,3 **раза**). Тобто у 2022 році до одного судді Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді в середньому надійшло **829** справ і матеріалів проти 1031 одиниці у 2021 році.

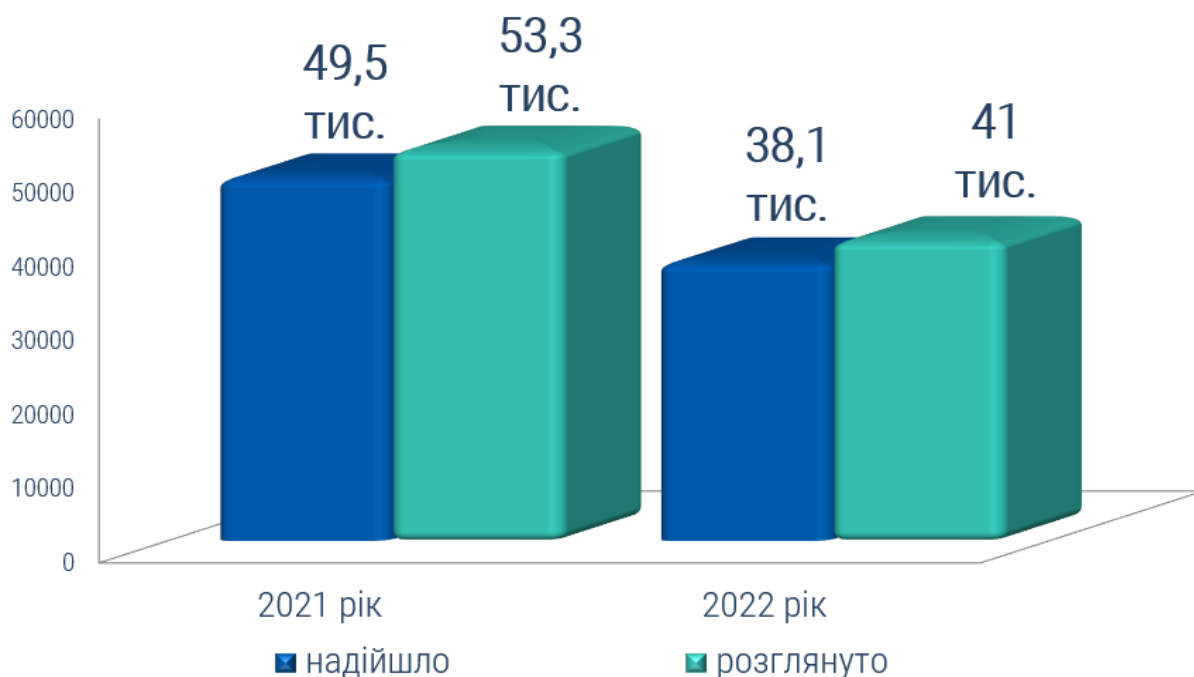
Серед справ і матеріалів, що надійшли до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, домінують касаційні скарги. Їх кількість становила **37 841** одиницю. Серед інших матеріалів, що надійшли до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, **173** позовних заяви, **11** подань про розгляд типових справ, **19** справ за апеляційними скаргами, **24** подання про визначення підсудності, **35** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами та **13** заяв про перегляд судового рішення за виключними обставинами.

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у 2021–2022 роках відображено на **гістограмі 12**.

³Довідково: у 2021 році надійшло 534 позовних заяви, 18 подань про розгляд типових справ, 38 справ за апеляційними скаргами, 48 711 касаційних скарг, 49 подань про визначення підсудності, 50 заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами, 9 заяв про перегляд судового рішення за виключними обставинами.

Гістограма 12

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду у 2021–2022 роках

З урахуванням справ і матеріалів, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду перебувало **51 637** справ і матеріалів. У 2021 році цей показник становив 67 609 одиниць (-1,3 рази).

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітний період, у розрахунку на одного суддю Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді становила **1123** одиниці проти 1409 таких справ і матеріалів у 2021 році.

Упродовж досліджуваного періоду судді Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді ухвалили **41 035** судових рішень, якими завершено розгляд справ і матеріалів, проти 53 254 рішень у 2021 році (-1,3 рази), або **79 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді (79 % – у 2021 році).

Середній показник ухвалених судових рішень одним суддею Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді становив **892** одиниці проти 1109 одиниць у 2021 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

У звітному періоді, як і у 2021 році, відсоток розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду (співвідношення розглянутих і зареєстрованих справ) становив **108 %**.

На кінець звітного періоду не розглянуто **10 186** справ і матеріалів, або **20 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 13 544 одиниць, або 20 %, станом на 1 січня 2023 року.

3.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої та апеляційної інстанцій

Упродовж 2022 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як до суду першої інстанції надійшло **173** позовних заяви проти 534 таких документів у 2021 році. З них **140** позовних заяв щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя, **5** – про дострокове припинення повноважень народного депутата України і **28** позовних заяв інших категорій.

З урахуванням кількості нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітного періоду в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду перебувало **446** позовних заяв і справ зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя проти 653 одиниць у 2021 році.

У звітному періоді Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду розглянув **199** позовних заяв і справ цієї категорії, або **45 %** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 346 позовних заяв і справ, або 53 %, у 2021 році. З них **53** позовних заяви, або **27 %** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **35 (18 %)** – відмовлено у відкритті провадження у справі, **7** – передано за підсудністю та **104 (52 %)** адміністративних справи розглянуто. У **16** справах закрито провадження та щодо **39** справ ухвалено рішення про залишення позову без розгляду. По суті розглянуто **49** справ. Із них в **11** справах позовні вимоги задоволено. У 2021 році повернуто 111 (32 %) позовних заяв, щодо 51 (15 %) – відмовлено у відкритті провадження, 6 – передано за підсудністю та розглянуто 178 (51 %) справ.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

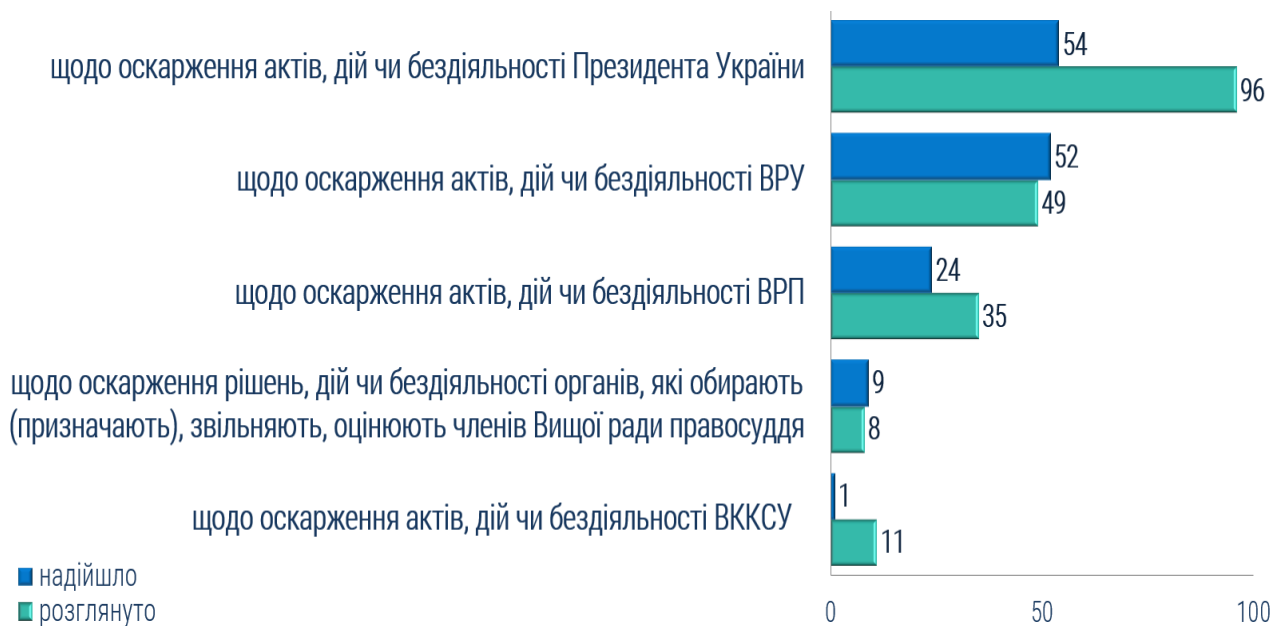
У звітному періоді порівняно з 2021 роком із 32 до **27 % зменшився** показник повернутих позовних заяв та з 15 до **18 % збільшився** відсоток позовних заяв, щодо яких відмовлено у відкритті провадження.

На кінець звітного періоду не розглянуто **247** позовних заяв і справ цієї категорії, або **55 %** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 305 позовних заяв і справ, або 47 %, у 2021 році.

Загальні показники надходження та розгляду позовних заяв і справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя, Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої інстанції у 2022 році відображено на **гістограмі 13**.

Гістограма 13

Показники надходження та розгляду позовних заяв і справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої інстанції у 2022 році

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Надходження та результати розгляду цих справ за суб'єктним складом відповідачів характеризуються такими показниками.

У звітному періоді надійшло **52** позовних заяви щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України (50 – у 2021 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітнього періоду на розгляді перебувало **56** позовних заяв (64 – у 2021 році).

Упродовж звітнього періоду розглянуто **49** позовних заяв і справ, або **88 %** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 60 одиниць, або 94 %, у 2021 році. З них **20** позовних заяв, або **41 %** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **24** позовних заяв (**43 %**) відмовлено у відкритті провадження, у **2** справах закрито провадження та **3** справи розглянуто по суті з відмовою в задоволенні позову.

У звітному періоді порівняно з 2021 роком показник повернутих позовних заяв у справах зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України **зменшився** із 42 до **41 %**. Відносний показник позовних заяв, щодо яких відмовлено у відкритті провадження, порівняно з 2021 роком **збільшився** з 32 до **43 %**.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **7** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді (**13 %**), проти 4 (6 %) у 2021 році.

У 2022 році до суду надійшло **54** позовних заяви щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Президента України (341 – у 2021 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітнього періоду на розгляді перебувало **303** позовних заяви та справи проти 390 одиниць у 2021 році.

Упродовж звітнього періоду розглянуто **96** позовних заяв і справ, або **32 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 139 (36 %) одиниць у 2021 році. З них **28** позовних заяв, або **29 %** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **6** позовних заяв (**6 %**) відмовлено у відкритті провадження у справі та розглянуто **62** справи (**65 %**). Із загальної кількості розглянутих справ, у **8** справах закрито провадження та щодо **37** справ ухвалено рішення про залишення позову без розгляду. По суті розглянуто **17** справ. Із них у **4** справах позовні вимоги задоволено.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

У звітному періоді порівняно з 2021 роком із 44 до **29 % зменшився** відносний показник повернутих позовних заяв, та з 11 до **6 %** – відносний показник позовних заяв, щодо яких відмовлено у відкритті провадження. Частка розглянутих справ **збільшилася** із 45 до **65 %**.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **207** позовних заяв і справ (**68 %**) проти 249 (64 %) одиниць у 2021 році.

Щодо актів, дій або бездіяльності Вищої ради правосуддя, то у звітному періоді надійшло **24** позовних заяви (80 – у 2021 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітнього періоду на розгляді перебувало **47** таких заяв і справ проти 130 одиниць у 2021 році.

Упродовж цього періоду розглянуто **35** позовних заяв і справ, або **74 %** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 106 (82 %) одиниць у 2021 році. З них **5** позовних заяв повернуто, щодо **1** позовної заяви відмовлено у відкритті провадження, **2** – направлено за підсудність та розглянуто **27** справ. З них у **4** справах закрито провадження, в **1** справі ухвалено рішення про залишення позову без розгляду та по суті вирішено **22** справи. З них у **4** справах позовні вимоги задоволено.

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **12** позовних заяв і справ, або **26 %** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 24 (18 %) документів станом на 1 січня 2022 року.

У 2022 році на розгляд надійшла **1** позовна заява та справа щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (7 – у 2021 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітнього періоду на розгляді перебувала **31** позовна заява та справи проти 69 одиниць у 2021 році.

Упродовж звітнього періоду розглянуто **11** позовних заяв і справ, або **35 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 41 (59 %) одиниць у 2021 році. З них щодо **1** позовної заяви відмовлено у відкритті провадження та розглянуто **10** справ. З них у **2** справах закрито провадження, щодо **1** справи ухвалено рішення про залишення позову без розгляду та **7** справ розглянуто по суті. Із них у **3** справах позовні вимоги задоволено.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

На кінець звітного періоду не розглянуто **20** позовних заяв і справ, або **65 %** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 28 (41 %) позовних заяв і справ у 2021 році.

У 2022 році до суду надійшло **9** позовних заяв щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя.

Упродовж звітного періоду розглянуто **8** позовних заяв. З них щодо **3** позовних заяв відмовлено у відкритті провадження та **5** позовних заяв направлено за підсудністю.

На кінець звітного періоду не розглянуто **1** позовну заяву.

Упродовж 2022 року на розгляд Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **5** позовних заяв про дострокове припинення повноважень народного депутата України. З них **1** позовну заяву повернуто.

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **4** позовних заяви та справи.

У 2022 році на розгляді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду перебувало **32** позовних заяви та справи інших категорій (50 – у 2021 році). За цей період розглянуто **30** позовних заяв і справ, проти 46 одиниць у 2021 році. З них **5** позовних заяв повернуто, щодо **3** – відмовлено у відкритті провадження, **20** – передано за підсудністю та по суті розглянуто **2** справи.

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **2** позовних заяви та справи проти 4 одиниць станом на 1 січня 2022 року.

У досліджуваному періоді до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду із судів першої інстанції надійшло **11** подань про розгляд типових справ як зразкових проти 18 одиниць у 2021 році. З них **7** подань у справах зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики (10 – у 2021 році) та **4** – зі спорів з відносин публічної служби (5 – у 2021 році).

У цьому періоді суд розглянув **8** подань, за наслідками розгляду яких відмовлено у відкритті провадження. У 2021 році суд розглянув 19 подань, з яких щодо 18 – відмовлено у відкритті провадження та на підставі 1 подання справу вирішено по суті із задоволенням позовних вимог.

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **3** подання.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

У 2022 році на розгляд Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **19** справ за апеляційними скаргами проти 38 одиниць у 2021 році. З них **8** справ за апеляційними скаргами у справах про забезпечення прав на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації, **2** – щодо примусового відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності (9 – у 2021 році), **1** – за апеляційною скаргою у справі, пов'язаній із проміжними виборами народного депутата України (13 – у 2021 році) та **8** апеляційних скарг у справах інших категорій (9 – у 2021 році).

З урахуванням нерозглянутих справ на розгляді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду загалом перебувало **22** справи за апеляційними скаргами проти 51 такої скарги у 2021 році.

У цей період суд ухвалив **22** судових рішення, якими **5** апеляційних скарг повернуто, щодо **2** скарг відмовлено у відкритті провадження, у **2** справах закрито апеляційне провадження та у **13** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень. З них у **8** справах судові рішення залишено без змін, в **1** – судові рішення змінено та в **4** справах судові рішення скасовано. За наслідками скасування судових рішень у **2** справах ухвалено нові судові рішення, **1** – направлено для продовження розгляду до суду першої інстанції та в **1** справі рішення суду першої інстанції скасовано в частині із залишенням іншої частини без змін.

Станом на 1 січня 2023 року розглянуто всі апеляційні скарги та справи, що перебували на розгляді.

3.3. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом касаційної інстанції

Як уже було зазначено, упродовж 2022 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду касаційної інстанції надійшла **37 841** касаційна скарга проти 48 711 скарг у 2021 році.

З урахуванням нерозглянутих касаційних скарг і справ на початок 2022 року на розгляді перебувало **50 987** касаційних скарг і справ проти 66 557 таких документів у 2021 році.

У періоді, що аналізується, суд розглянув **40 648** касаційних скарг і справ проти 52 546 одиниць у 2021 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Показники надходження та розгляду Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду касаційних скарг і справ за категоріями у 2022 році відображено на гістограмі 14.

Гістограма 14

Показники надходження та розгляду Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду касаційних скарг і справ за категоріями у 2022 році

Наведені показники вказують на те, що серед касаційних скарг, які надійшли та розглянуті Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду у звітному періоді, як і у 2021 році, домінують справи зі спорів, що виникають у податковій сфері. Питома вага касаційних скарг цієї категорії в загальній кількості касаційних скарг, які надійшли на розгляд, становила **49 %** (47 % – у 2021 році). Частка касаційних скарг у справах, пов'язаних із публічною службою, становила **21 %** (20 % – у 2021 році) та частка касаційних скарг у соціальних справах – **13 %** (12 % – у 2021 році). Частка касаційних скарг у сфері економіки та публічної фінансової політики у звітному періоді, як і у 2021 році, становила **7 %**.

Питома вага касаційних скарг у справах інших категорій коливалася в межах до **3 %**.

Крім цього, наведені в гістограмі дані свідчать, що показник розглянутих справ і матеріалів перевищує показник надходження касаційних скарг у звітному періоді в усіх категоріях, що свідчить про оперативний розгляд касаційних скарг і справ, що надійшли на розгляд у попередніх звітних періодах.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Станом на 1 січня 2023 року **9923** касаційних скарги та справи, або **19 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, не розглянуто. Станом на 1 січня 2022 року цей показник становив 13 205 одиниць, або 20 %.

За результатами розгляду повернуто **13 320** касаційних скарг, або **33 %** загальної кількості розглянутих скарг і справ, що **на 1 % більше**, ніж у 2021 році (16 896, 32 %), щодо **20 082** касаційних скарг (**49 %**) відмовлено у відкритті провадження, що **на 2 % більше** порівняно з 2021 роком (24 781, 47 %), та **7** касаційних скарг направлено за підсудністю.

Отже, упродовж 2022 року на стадії вирішення питання про відкриття касаційного провадження у справі розглянуто **33 409** касаційних скарг, або **82 %** загальної кількості ухвалених у касаційному порядку судових рішень, проти 41 678 касаційних скарг (79 %) у 2021 році.

Загальна кількість справ, розглянутих у касаційному порядку, становить **7239** одиниць, або **18 %** загальної кількості розглянутих у касаційному порядку касаційних скарг і справ, що **на 3 % менше**, ніж у 2021 році (10 866, 21 %), з яких у **7056** справах здійснено касаційний перегляд судових рішень (10 590 – у 2021 році).

Інформацію щодо показників змінених чи скасованих судових рішень апеляційних адміністративних судів із виокремленням їх частини в загальній кількості переглянутих судових рішень у 2021–2022 роках подано в **таблиці 4**.

Таблиця 4

Співвідношення показників перегляду судових рішень апеляційних адміністративних судів і скасованих чи змінених у касаційному порядку у 2021–2022 роках

Найменування апеляційного суду	Кількість судових рішень, переглянутих у касаційному порядку		Кількість судових рішень, які скасовано чи змінено		Частина судових рішень, які скасовано чи змінено в касаційному порядку, у загальній кількості переглянутих		
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	Динаміка
Переглянуто рішень у справах, з них	10 590	7056	4643	3355	44%	48%	4%
Першого	690	405	276	171	40%	42%	2%
Другого	1385	738	575	309	42%	42%	0%
Третього	1405	938	607	488	43%	52%	9%
Четвертого	X	X	X	X	X	X	X
П'ятого	1201	807	517	369	43%	46%	3%
Шостого	3197	2160	1449	999	45%	46%	1%
Сьомого	1004	704	477	382	48%	54%	6%
Восьмого	1708	1304	742	637	43%	49%	6%

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Як показують дані **таблиці 1**, у звітному періоді Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду найбільше переглянув рішень Шостого апеляційного адміністративного суду – **2160**, або **31 %** загальної кількості переглянутих рішень, проти 3197 (30 %) рішень у 2021 році. Відсоток скасованих чи змінених рішень цього суду становив **46 %**, що **на 1 % більше** порівняно з 2021 роком (45 %).

Частка переглянутих рішень Восьмого апеляційного адміністративного суду становила **1304** одиниці, або **18 %** загальної кількості переглянутих рішень, проти 1708 (16 %) рішень у 2021 році. Відсоток скасованих рішень становив **49 %**, що **на 6 % більше** порівняно з 2021 роком (43 %).

Частка переглянутих рішень Третього та П'ятого апеляційних адміністративних судів становила відповідно **13 і 11 %**. Відсоток скасованих чи змінених рішень цих судів порівняно з 2021 роком **збільшився** відповідно **на 9 і 3 %**.

Питома вага переглянутих рішень Другого та Сьомого апеляційних адміністративних судів у загальній кількості переглянутих рішень становила відповідно по **10 %**. Відносний показник скасованих чи змінених рішень Другого апеляційного адміністративного суду залишився на рівні показника 2021 року та становив **42 %**. Частка скасованих чи змінених рішень Сьомого апеляційного адміністративного суду становила **54 %**, що **на 6 % більше**, ніж у 2021 році (48 %).

Відсоток переглянутих рішень Першого апеляційного адміністративного суду в загальній кількості переглянутих рішень становив **6 %**. З них **42 %** рішень скасовано чи змінено, що **на 2 % більше** порівняно з 2021 роком (40 %).

Динамічні зміни показників перегляду судових рішень за категоріями адміністративних справ у 2021–2022 роках подано в **таблиці 5**.

Таблиця 5

Співвідношення показників перегляду судових рішень і скасованих чи змінених у касаційному порядку за категоріями адміністративних справ у 2021–2022 роках

Категорія справи	Кількість судових рішень, переглянутих у касаційному порядку		Кількість судових рішень, які скасовано чи змінено		Частина судових рішень, які скасовано чи змінено в касаційному порядку, у загальній кількості переглянутих		
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	Динаміка
Переглянуто рішень у справах, з них	10 590	7056	4643	3355	44%	48%	4%
щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	221	108	105	56	48%	52%	4%
щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших	426	117	164	68	38%	58%	20%
що виникають з відносин публічної служби	1319	1407	762	918	58%	65%	7%
з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	1389	843	636	358	46%	42%	-4%
з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування	1227	828	568	398	46%	48%	2%
з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	3703	2210	1363	842	37%	38%	1%
з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	1724	1227	742	547	43%	45%	2%
щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	294	129	157	77	53%	60%	7%
інші справи	287	187	146	91	51%	49%	-2%

Як показують дані **таблиці 2**, у звітному періоді Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду найбільше переглянув рішень у податкових справах – **2210**, або **31 %** загальної кількості переглянутих рішень, проти 3703 (35 %) рішень у 2021 році. Із них **38 %** рішень змінено чи скасовано (**842**). Також велика кількість переглянутих рішень припадає на справи, що виникають з відносин публічної служби (**1407**, або **20 %**), з них **65 %** змінено чи скасовано (**918**). У 2021 році частка переглянутих рішень у справах цієї категорії становила 12 % (1319), з яких 58 % – змінено чи скасовано.

Отже, у звітному періоді, порівняно з 2021 роком, частка змінених чи скасованих рішень у податкових справах і в справах, що виникають з відносин публічної служби, **збільшилася** відповідно на **1** і **7 %**.

Відсоток переглянутих судових рішень у справах соціальної сфери в загальній кількості переглянутих судових рішень становив **17 %**, у справах з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики та у справах із приводу регулювання містобудівної діяльності та

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

землекористування – по 12 %. У 2021 року ці показники становили відповідно 16, 13 і 12 %.

Відсоток змінених чи скасованих рішень у справах соціальної сфери та у справах із приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування порівняно з 2021 роком **збільшився на 2 %**. У справах з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики спостерігається **зменшення на 4 %** частки змінених чи скасованих судових рішень.

Питома вага справ інших категорій, в яких переглянуто рішення в касаційному порядку, становила 2–3 %.

У звітному періоді в загальній кількості переглянутих у касаційному порядку судових рішень **3701** судові рішення (**52 %**) залишено без змін (5947, або 56 %, – у 2021 році) та **3355** судових рішень (**48 %**) змінено чи скасовано (4643, або 44 %, – у 2021 році). Показники перегляду Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду судових рішень у касаційному порядку у 2022 році відображено на **діаграмі 2**.

Діаграма 2

Показники перегляду Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду судових рішень у касаційному порядку у 2022 році

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Серед рішень у **3135** справах, в яких Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду ухвалив рішення про скасування рішень судів першої та/або апеляційної інстанцій, домінують справи, які направлено на новий розгляд. Це – **1006** справ, або **32 %** справ, у яких судові рішення скасовано, проти 1612 (37 %) справ у 2021 році.

Другим за чисельністю є показник справ, у яких рішення скасовано з ухваленням нового рішення, – **932** справи, або **30 %** справ, у яких судові рішення скасовано, проти 973 справ (23 %) у 2021 році.

У **531** справі (**17 %**) судові рішення скасовано з направленням справи для продовження розгляду проти 707 справ (16 %) у 2021 році.

Зі скасуванням рішення суду апеляційної інстанції та залишенням у силі рішення суду першої інстанції розглянуто **470** справ, або **15 %** справ, у яких судові рішення скасовано, проти 663 справ (15 %). Також у **169** справах (**5 %**) судові рішення скасовано із закриттям провадження в адміністративній справі або залишенням заяви без розгляду проти 333 справ (8 %) у 2021 році.

У звітному періоді порівняно з 2021 роком відносний показник справ, у яких рішення скасовано з ухваленням нового рішення та з направленням справи для продовження розгляду **збільшився** відповідно **на 7 і 1 %**. Відносний показник справ, у яких судові рішення скасовано з направленням справи на новий розгляд та в яких провадження в адміністративній справі закрито або залишено заяву без розгляду, **зменшився** відповідно **на 5 і 3 %**. Відносний показник справ, у яких скасовано рішення апеляційних судів із залишенням у силі рішення суду першої інстанції, порівняно з 2021 роком змін не зазнав.

Упродовж досліджуваного періоду до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **35** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами проти 50 заяв у 2021 році. З урахуванням кількості заяв, не розглянутих на початок року, на розгляді суддів перебувала **41** заява проти 57 одиниць у 2021 році.

У 2022 році Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду розглянув **39** заяв проти 51 – у 2021 році. З них **9** заяв повернуто, щодо **20** заяв відмовлено у відкритті провадження, **1** – залишено без розгляду та в **9** справах здійснено перегляд судових рішень. У 2021 році 7 заяв повернуто, щодо 31 заяви відмовлено у відкритті провадження та у 13 справах здійснено перегляд судових рішень.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **2** справи за заявами про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами проти 6 одиниць станом на 1 січня 2022 року.

У звітному періоді на розгляд Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **13** заяв про перегляд судового рішення за виключними обставинами проти 9 заяв у 2021 році. З урахуванням кількості заяв, не розглянутих на початок року, на розгляді суддів перебувало **17** заяв проти 48 заяв у 2021 році.

Упродовж звітнього періоду розглянуто **14** заяв проти 43 одиниць у 2021 році. З них **7** заяв повернуто, щодо **4** – відмовлено у відкритті провадження та на підставі **3** заяв судові рішення переглянуто. У 2021 році 3 заяви повернуто, щодо 4 заяв відмовлено у відкритті провадження та у 36 справах судові рішення переглянуто.

Упродовж 2022 року Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду 1 заяву передав на розгляд Великої Палати Верховного Суду.

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **2** заяви проти 4 одиниць станом на 1 січня 2022 року.

4. Загальні показники розгляду адміністративних справ і матеріалів Великою Палатою Верховного Суду

За даними статистичної звітності Великої Палати Верховного Суду, у 2022 році до Великої Палати Верховного Суду надійшла **391** справа та матеріали проти 1112 документів у 2021 році, з яких **162** одиниці, або **41 %** загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли на розгляд, становлять справи та матеріали адміністративного судочинства. У 2021 році цей показник становив 553 одиниці (50 %).

Отже, у звітному періоді порівняно з 2021 роком загальний показник справ і матеріалів, що надійшли на розгляд Великої Палати Верховного Суду, **зменшився у 2,8 рази**. Частка справ і матеріалів адміністративного судочинства **зменшилася на 9 %**.

Серед справ і матеріалів адміністративного судочинства (**162**), що надійшли на розгляд Великої Палати Верховного Суду, переважають справи за апеляційними скаргами на судові рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду першої інстанції. У звітному періоді їх кількість становила

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

104 одиниці, або **64 %** загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли на розгляд. У 2021 році надійшло 289 справ за апеляційними скаргами (52 %).

Серед інших справ і матеріалів адміністративного судочинства, що надійшли до Великої Палати Верховного Суду, – **17** касаційних скарг проти 32 одиниць у 2021 році, **8** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами проти 24 одиниць у 2021 році.

З урахуванням справ і матеріалів, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **585** справ і матеріалів проти 1391 такого документа у 2021 році. З них **266** одиниць, або **45 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, становлять справи та матеріали адміністративного судочинства проти 762 одиниць (55 %) у 2021 році.

У звітному періоді судді Великої Палати Верховного Суду розглянули **383** справи та матеріали проти 1069 таких документів у 2021 році. З них **190** одиниць, або **50 %** загальної кількості розглянутих справ і матеріалів, становлять справи та матеріали адміністративного судочинства проти 614 (57 %) одиниць у 2021 році.

Із загальної кількості розглянутих справ і матеріалів адміністративного судочинства (**190**) **29** матеріалів, або **15 %** загальної кількості розглянутих справ і матеріалів, повернуто (97, або 16 %, – у 2021 році), щодо **39 (21 %)** – відмовлено у відкритті провадження (162, або 26 %, – у 2021 році), у **2** справах закрито провадження (у 5 справах – у 2021 році) та **120 (63 %)** справ розглянуто по суті (340, або 55 %, – у 2021 році).

У 2022 році порівняно з 2021 роком із 26 до **21 % зменшився** відносний показник матеріалів, щодо яких відмовлено у відкритті провадження. Частка розглянутих по суті справ **збільшилася** з 55 до **63 %**. Відсоток повернутих матеріалів порівняно з 2021 роком змін майже не зазнав.

Станом на 1 січня 2023 року Велика Палата Верховного Суду не розглянула **138** справ і матеріалів, або **24 %** справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 195 (14 %) одиниць станом на 1 січня 2022 року. З них **61** одиниця, або **44 %** загальної кількості нерозглянутих справ і матеріалів, становлять справи та матеріали адміністративного судочинства, що **на 10 % менше**, ніж у 2021 році (105, або 54 %).

Як уже було зазначено, на розгляд Великої Палати Верховного Суду надійшло **104** апеляційних скарги про перегляд судових рішень Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду першої інстанції. З них

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

79 апеляційних скарг надійшло у справах зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя (251 – у 2021 році) та **25** – у справах інших категорій (8 – у 2021 році).

З урахуванням апеляційних скарг, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **177** апеляційних скарг і справ про перегляд судових рішень Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду першої інстанції проти 454 одиниць у 2021 році.

У звітному періоді Велика Палата Верховного Суду розглянула **107** апеляційних скарг і справ зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, або **71 %** загальної кількості апеляційних скарг цієї категорії, що перебували на розгляді (**151**), проти 307 (77 %) одиниць у 2021 році. З них **12** апеляційних скарг, або **11 %** розглянутих апеляційних скарг, повернуто (47, або 15 %, – у 2021 році), щодо **3 (3 %)** – відмовлено у відкритті провадження (8, або 3 %, – у 2021 році) та у **92** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень. З них у **71** справі, або **77 %** загальної кількості справ, у яких судові рішення переглянуто, судові рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду залишено без змін, у **15 (16 %)** – судові рішення скасовано та у **6** справах (**7 %**) судові рішення змінено. У 2021 році ці показники становили відповідно 191 (76 %), 34 (14 %) і 25 (10 %) одиниць.

Із загальної кількості справ, у яких судові рішення скасовано (**15**), у **8** справах ухвалено нові рішення (у 14 справах – у 2021 році), у **6** справах судові рішення скасовано з направленням справи для розгляду до іншого суду першої інстанції (6 – у 2021 році) та в **1** справі судові рішення скасовано із закриттям провадження у справі проти 14 справ у 2021 році.

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **41** апеляційну скаргу та справу цієї категорії, або **27 %** апеляційних скарг і справ, що перебували на розгляді, проти 73 (18 %) одиниць у 2021 році.

За суб'єктним складом відповідачів розгляд апеляційних скарг характеризується такими показниками.

У звітному періоді надійшло **23** апеляційних скарги у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України проти 49 скарг у 2021 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

З урахуванням не розглянутих на початок звітного періоду апеляційних скарг і справ на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **30** апеляційних скарг і справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України проти 62 одиниць у 2021 році.

Упродовж звітного періоду розглянуто **26** апеляційних скарг і справ, або **87 %** загальної кількості апеляційних скарг, що перебували на розгляді, проти 52 (84 %) скарг і справ у 2021 році. З них **7** апеляційних скарг повернуто, проти 18 одиниць у 2021 році, щодо **1** відмовлено у відкритті провадження проти 4 одиниць у 2021 році та у **18** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень проти 30 справ у 2021 році. З них у **14** справах судові рішення залишено без змін (25 – у 2021 році), у **2** – судові рішення скасовано (2 – у 2021 році) та у **2** справах судові рішення змінено (у 3 – у 2021 році). За наслідками скасування судових рішень в **1** справі ухвалено нове судове рішення та **1** справу направлено для розгляду до іншого суду першої інстанції.

На кінець звітного періоду не розглянуто **4** апеляційних скарги та справи (**13 %**) проти 8, або 13 %, – у 2021 році.

У справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Президента України у 2022 році надійшло **25** апеляційних скарг проти 83 скарг у 2021 році.

З урахуванням не розглянутих на початок звітного періоду апеляційних скарг і справ на розгляді перебувала **51** апеляційна скарга та справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Президента України проти 117 одиниць у 2021 році.

Упродовж 2022 року розглянуто **32** апеляційних скарги та справи, або **63 %** загальної кількості апеляційних скарг, що перебували на розгляді, проти 83 (71 %) одиниць у 2021 році. З них **3** апеляційних скарги повернуто, проти 15 одиниць у 2021 році та у **29** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень проти 64 справ у 2021 році. З них у **25** справах судові рішення залишено без змін (у 43 – у 2021 році), у **3** справах – судові рішення скасовано (у 12 – у 2021 році) та в **1** справі судове рішення змінено (у 9 справах у 2021 році). За наслідками скасування судових рішень у **2** справах судові рішення скасовано з направленням справи для розгляду до іншого суду першої інстанції та в **1** справі ухвалено нове судове рішення.

На кінець звітного періоду не розглянуто **17** апеляційних скарг і справ (**33 %**) проти 26 скарг і справ, або 22 %, у 2021 році.

У справах щодо оскарження актів, дій або бездіяльності Вищої ради правосуддя у 2022 році надійшло **28** апеляційних скарг проти 90 скарг – у 2021 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

З урахуванням не розглянутих на початок звітного періоду апеляційних скарг і справ на розгляді перебувало **55** апеляційних скарг і справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради правосуддя проти 154 скарг і справ у 2021 році.

У звітному періоді розглянуто **35** апеляційних скарг і справ, або **64 %** загальної кількості апеляційних скарг, що перебували на розгляді, проти 118 (77 %) одиниць у 2021 році. З них **2** апеляційних скарги повернуто проти 13 скарг у 2021 році, щодо **2** – відмовлено у відкритті провадження та в **31** справі здійснено апеляційний перегляд судових рішень проти 104 одиниць у 2021 році. З них у **22** справах судові рішення залишено без змін (у 87 – у 2021 році), у **6** справах – судові рішення скасовано (у 9 – у 2021 році) та у **3** справах судові рішення змінено (у 8 – у 2021 році). За наслідками скасування судових рішень у **5** справах ухвалено нові судові рішення та в **1** справі судові рішення скасовано, а справу направлено для розгляду до іншого суду першої інстанції.

На кінець звітного періоду не розглянуто **19** апеляційних скарг і справ (**35 %**). У 2021 році – 30 апеляційних скарг і справ (19 %).

У 2022 році в справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України подано **3** апеляційних скарги проти 29 скарг у 2021 році.

З урахуванням не розглянутих на початок звітного періоду апеляційних скарг і справ на розгляді перебувало **15** апеляційних скарг і справ проти 66 одиниць у 2021 році.

Упродовж звітного періоду в апеляційному порядку переглянуто судові рішення в **14** справах, проти 52 одиниць у 2021 році. З них у **10** справах судові рішення залишено без змін (у 36 – у 2021 році) та в **4** справах судові рішення скасовано (у 11 – у 2021 році). За наслідками скасування судових рішень **2** справи направлено для розгляду до іншого суду першої інстанції, в **1** справі судові рішення скасовано із закриттям провадження у справі та в **1** справі ухвалено нове судові рішення.

На кінець звітного періоду не розглянуто **1** справу за апеляційною скаргою проти 9 – у 2021 році.

Як уже було зазначено, у 2022 році до Великої Палати Верховного Суду надійшло **17** справ за касаційними скаргами проти 32 одиниць у 2021 році, з яких **5** справ з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики (8 – у 2021 році), **3** – з відносин публічної служби (7 – у 2021 році), **2** – з приводу

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства (6 – у 2021 році), **1** – з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики (1 – у 2021 році), **1** – з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування, **1** – з приводу забезпечення органів прокуратури, адвокатури, нотаріату та юстиції (2 – у 2021 році), **1** – щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (3 – у 2021 році) та **3** справи інших категорій.

З урахуванням нерозглянутих справ за касаційними скаргами на початок звітного періоду на розгляді перебувало **27** справ, що у **1,7 рази менше**, ніж у 2021 році (45). З них **11** справ повернуто до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду проти 17 справ у 2021 році та розглянуто **7** справ проти 18 у 2021 році.

Станом на 1 січня 2023 року **9** адміністративних справ не розглянуто проти 10 справ у 2021 році.

Як уже було зазначено, упродовж звітного періоду Велика Палата Верховного Суду розглянула **7** справ. З них у **2** справах судові рішення залишено без змін, у **3** справах судові рішення скасовано та в **1** справі судові рішення змінено. У 2021 році в 6 справах судові рішення залишено без змін, у 9 – скасовано та в 3 справах судові рішення змінено. За наслідками скасування судових рішень у **2** справах ухвалено нові судові рішення та в **1** справі судові рішення скасовано із закриттям провадження у справі.

У 2022 році на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **13** скарг на рішення Вищої ради правосуддя, ухвалені за результатами розгляду скарг на рішення її Дисциплінарної Палати (63 – у 2021 році).

У досліджуваному періоді розглянуто **11** скарг, із них **5** скарг задоволено. У 2021 році розглянуто 47 скарг, з яких 4 скарги повернуто, щодо 3 – відмовлено у відкритті провадження, щодо 2 – закрито провадження та 38 скарг розглянуто по суті, із них 10 – задоволено.

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **2** скарги проти 13 одиниць станом на 1 січня 2022 року.

У 2022 році до Великої Палати Верховного Суду надійшло **57** заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами (239 – у 2021 році), з яких **8** заяв становлять заяви адміністративного судочинства проти 24 таких заяв у 2021 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2022 році

З урахуванням справ і матеріалів, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **72** заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами проти 249 таких документів у 2021 році. З них **14** одиниць становлять заяви адміністративного судочинства проти 28 одиниць у 2021 році.

Упродовж 2022 року в порядку адміністративного судочинства судді Великої Палати Верховного Суду розглянули **10** заяв проти 22 одиниць у 2021 році. За результатами розгляду **1** заяву повернуто, щодо **5** заяв відмовлено у відкритті провадження, в **2** справах провадження закрито та **2** справи розглянуто по суті. У 2021 році за результатами розгляду 5 заяв повернуто, щодо 12 заяв відмовлено у відкритті провадження, в 1 справі провадження закрито та по суті розглянуто 4 справи.

Станом на 1 січня 2023 року не розглянуто **4** заяви проти 6 одиниць станом на 1 січня 2022 року.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua